

Kako so se oblikovale slovenske zgodovinske dežele

Za začetek poglej video *ZGO 7: Slovenske zgodovinske dežele*, <https://www.youtube.com/watch?v=g4KlfjMQJgA>.

1. V učbeniku (str. 109) preberi poglavje Katere so bile slovenske zgodovinske dežele.

V 10. st. je bilo današnje slovensko ozemlje del Rimsko-nemškega cesarstva. Plemiške družine, ki so tu imele ozemlje, so najpogosteje prihajale iz Bavarske. Med prejemniki zemlje na slovenskem pa so bile tudi škofije.

Plemiške družine so svoje ozemlje širili z vojnami, porokami, nakupi in dedovanjem. Njihove posesti so v 12. st. postale avtonomne (neodvisne, samostojne) enote, ki jih imenujemo **dežele**. Deželo je vodil **deželni knez**, ki je skrbel za red, mir in sodstvo.

a) Na današnjem slovenskem ozemlju se je izoblikovalo več dežel. Oglej si zemljevid v učbeniku na str. 110 in na črte zapiši imena posameznih dežel.

2. V učbeniku (str. 110) preberi poglavje Kako so Habsburžani širili oblast v vzhodnih Alpah.

V 13. st. so plemiške družine, ki so imele posesti v današnjem slovenskem ozemlju, v glavnem izumrle. Začel se je bolj za njihovo ozemlje, v katerem je bil najuspešnejši **češki**

kralj Otokral II. Přemysl. Njegov vzpon je povzročil pretres v Rimsko-nemškem cesarstvu in zato ga je leta 1278 cesar **Rudolf Habsburški** dokončno porazil.

a) Zapiši imena dežel, ki so tvorile habsburško dedno posest.

Štajerska, Kranjska, Koroška in Goriška.

b) Katere dežele so segale preko meja današnje Republike Slovenije?

Štajerska, Istra, Koroška.

c) V kateri deželi je bil tvoj domači kraj?

Individualni odgovor...vaš kraj bivanja je spadal pod Kranjsko.

3. V učbeniku (str. 110–111) preberi poglavje Kdo so bili Celjski grofje.

Naraščajoča moč in oblast Habsburžanov na današnjem slovenskem prostoru so v 14. in 15. st. ogrozili **Celjski grofje**.

a) Dopolni besedilo.

Celjski grofje so svoj vzpon zaželi v 12. st. kot **grofje Žovneški**. Svojo posest v Savinjski dolini so širili s **porokami**. Do leta 1308 so bili podrejeni **Habsburžanom**. V 14. st. so podedovali veliko ozemlja, med drugim tudi trg Celje, in dobili novo ime – **Celjski grofje**. Ker so Habsburžani ovirali njihovo širjenje proti zahodu, so se ti usmerili proti **vzhodu** in **jugovzhodu**. Njihov ugled se je močno dvignili v 15. st., v času **Hermana II. Celjskega**, ko je svojo hčerko Barbaro Celjsko poročil s Sigismundom Luksemburškim (ogrski kralj). V 15. st. so Celjski grofje s podelitvijo naziva **državnih knezov** po položaju postali izenačeni s Habsburžani. Ti so proti Celjskim grofom sprožili **vojno (fajdo)**, v kateri so bili uspešnejši Celjski. Habsburžani so naposled Celjskim grofom priznali naziv državnih knezov in z njimi podpisali **pogodbo o dedovanju**. V njej je bilo zapisano, da v primeru izumrtja ene izmed rodbin, posesti deduje druga. Pogodba se je uresničila leta 1456, ko so v Beogradu umorili **Ulrika II. Celjskega**. Ker Ulrik ni ime zakonitih potomcev so celjsko posest podedovali **Habsburžani**. Celjska dežele je ponovno postala del **Štajerske**.